Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2026/667

2026 3 18

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2026/667

2026 m. kovo 11 d.

kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/1119, kiek tai susiję su Sąjungos 2040 m. tarpiniu klimato politikos tikslu

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 192 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ([1]),

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros ([2]),

kadangi:

(1) 2023 m. pabaigoje Jungtinių Tautų klimato kaitos konferencijoje atlikto pirmojo bendros pažangos įvertinimo pagal Paryžiaus susitarimą ([3]) rezultatai parodė, kad šalys įgyvendina vis veiksmingesnę klimato politiką, tačiau, kad pasaulis tikrai galėtų pasiekti Paryžiaus susitarimo tikslus, reikia imtis skubių papildomų veiksmų;

(2) priimdama Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1119 ([4]), Sąjunga savo teisėje įtvirtino privalomą tikslą iki 2050 m. užtikrinti visos savo ekonomikos poveikio klimatui neutralumą – kitaip tariant, iki to laiko grynąjį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį sumažinti iki nulio – ir siekį po to pasiekti neigiamą išmetamųjų teršalų kiekį. Be to, tuo reglamentu taip pat nustatomas Sąjungos 2030 m. tarpinis klimato politikos tikslas ir reikalaujama nustatyti 2040 m. Sąjungos masto tarpinį klimato politikos tikslą;

(3) atsižvelgdama į Europos mokslinės patariamosios tarybos klimato kaitos klausimais (toliau – patariamoji taryba) mokslines rekomendacijas ir remdamasi išsamiu poveikio vertinimu, Komisija rekomenduojamą tikslą iki 2040 m. grynąjį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį sumažinti 90 %, palyginti su 1990 m. lygiu, pristatė savo 2024 m. vasario 6 d. komunikate „Mūsų ateities užtikrinimas. Europos 2040 m. klimato srities tikslas ir siekis iki 2050 m. užtikrinti poveikio klimatui neutralumą kuriant tvarią, teisingą ir klestinčią visuomenę“;

([1]) OL C, C/2026/37, 2026 1 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/37/oj.
([2]) 2026 m. vasario 10 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2026 m. kovo 5 d. Tarybos sprendimas.
([3]) OL L 282, 2016 10 19, p. 4.
([4]) 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999, (Europos klimato teisės aktas) (OL L 243, 2021 7 9, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj).

(4) siekdama pasiūlyti Sąjungos 2040 m. klimato politikos tikslą, Komisija atsižvelgė į šiuos elementus: geriausius turimus ir naujausius mokslinius įrodymus, įskaitant naujausias Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC) ir patariamosios tarybos ataskaitas; socialinį ir ekonominį poveikį bei poveikį aplinkai, įskaitant neveikimo klimato srityje kainą; poreikį užtikrinti visiems teisingą ir socialiai sąžiningą pertvarką; išlaidų ir ekonominį efektyvumą; Sąjungos ekonomikos, visų pirma mažųjų ir vidutinių įmonių (MVĮ) ir sektorių, kuriems anglies dioksido nutekėjimas gresia labiausiai, konkurencingumą; geriausias turimas ekonomiškai efektyvias, saugias ir masto didinimo potencialą turinčias technologijas; energijos vartojimo efektyvumą, įskaitant principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“, energijos įperkamumą ir tiekimo saugumą visoms valstybėms narėms; sąžiningumą ir solidarumą tarp valstybių narių ir jų viduje; poreikį užtikrinti aplinkosauginį veiksmingumą ir laipsnišką pažangą; poreikį išlaikyti, valdyti ir didinti natūralius absorbentus ilguoju laikotarpiu ir saugoti bei atkurti biologinę įvairovę, taip pat ir jūros aplinkos; investicijų poreikį ir galimybes; tarptautinius pokyčius ir pastangas, dedamas siekiant ilgalaikių Paryžiaus susitarimo tikslų ir galutinio Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos (UNFCCC) tikslo, ir turimą informaciją apie numatomą orientacinį Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų biudžetą 2030–2050 m. laikotarpiui;

(5) kad būtų pasiektas 2040 m. klimato politikos tikslas, labai svarbu, *inter alia*, visapusiškai įgyvendinti sutartą 2030 m. politikos sistemą, užtikrinti ir teikti paramą siekiant padidinti ir palaikyti Europos pramonės konkurencingumą ir atsparumą; užtikrinti tvarias maisto sistemas ir kaimo bendruomenių atsparumą bei apsirūpinimo maistu saugumą palaikant tvarų ir tvirtą Europos žemės ūkio sektorių; užtikrinti pertvarkos trajektorijas, grindžiamas geriausiomis turimomis ekonomiškai efektyviomis, saugiomis ir masto didinimo potencialą turinčiomis technologijomis, ir daugiau dėmesio skirti paveiktų regionų, sektorių bei pažeidžiamų namų ūkių teisingai pertvarkai nė vieno nepaliekant nuošalyje, pavyzdžiui, pereinant prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos pasitelkti paramą iš Socialinio klimato fondo ([5]). Be to, labai svarbu užtikrinti sąžiningą konkurenciją su tarptautiniais partneriais ir veiksmingai išnaudoti visas Sąjungos ekonomines priemones nesąžiningai prekybos praktikai atgrasyti ir su ja kovoti, mažinti energetikos sistemos priklausomybę nuo iškastinio kuro taikant technologiškai neutralų požiūrį, apimantį visus nulinio ir mažo anglies dioksido pėdsako energetikos sprendimus, įskaitant atsinaujinančius energijos išteklius, branduolinę energiją, energijos vartojimo efektyvumą, kaupimą, anglies dioksido surinkimą ir saugojimą (CCS), anglies dioksido surinkimą ir naudojimą (CCU), anglies dioksido absorbavimą, geoterminę ir hidroenergiją, tvarią bioenergiją ir visas kitas esamas bei būsimas nulinio balanso technologijas, mažinti priklausomybę nuo importo ir įvairinti Sąjungos ypatingos svarbos žaliavų šaltinius, taip pat organizuoti strateginį dialogą dėl laikotarpio po 2030 m. sistemos su visais atitinkamais sektoriais, įskaitant pramonę ir transportą;

(6) 2025 m. spalio 23 d. išvadose Europos Vadovų Taryba nurodė, kad Sąjungos konkurencingumo didinimas, jos atsparumo palaikymas ir pažanga žaliosios pertvarkos srityje yra vieni kitus papildantys tikslai, kurių reikia siekti kartu, ir paragino skubiai intensyvinti pastangas siekiant užtikrinti įperkamos ir švarios energijos tiekimą ir iki 2030 m. sukurti tikrą energetikos sąjungą, be kita ko, pasitelkus naująją Energetikos sąjungos darbo grupę, taip pat paspartinti darbą, kuriuo siekiama sumažinti energijos kainas ir remti tvarią energijos gamybą Sąjungos viduje. Siekiant užtikrinti ekonomiškai efektyvų, sąžiningą ir teisingą, pragmatinį ir socialiniu požiūriu subalansuotą perėjimą prie neutralaus poveikio klimatui atsižvelgiant į skirtingas nacionalines aplinkybes, pereinant prie švarios energijos bus labai svarbios tiek privačiojo, tiek viešojo sektoriaus investicijos, taip pat pasitelkiant Sąjungos finansavimą, pavyzdžiui, remiant ir spartinant inovatyvių technologijų diegimą ir komercializaciją visose valstybėse narėse, remiant pramonės atnaujinimo ir priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo galimybes, švarių technologijų gamybą ir energetikos sistemų modernizavimą, taip pat užtikrinant įperkamus sprendimus visoje ekonomikoje ir piliečiams visoje Sąjungoje. Švarios pramonės kursas, kuris buvo priimtas 2025 m. vasario 26 d. Komisijos komunikatu „Švarios pramonės kursas. Bendros konkurencingumo ir priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo veiksmų gairės“, sudaro sąlygas sėkmingai pertvarkai, daugiausia dėmesio skiriant priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimui ir pramonės atnaujinimui (tai padės didinti „pagaminta Europoje“ gaminių paklausą), taip pat Europos pramonei skirtiems paramos mechanizmams, įskaitant pramonės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo banką ir naująją supaprastintą valstybės pagalbos sistemą;

([5]) 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/955, kuriuo įsteigiamas Socialinis klimato fondas ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/1060, (OL L 130, 2023 5 16, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/955/oj).

(7) Europos Vadovų Taryba 2025 m. spalio 23 d. išvadose taip pat priminė, kad reikia skubiai intensyvinti kolektyvines pastangas siekiant užtikrinti Europos pramonės atnaujinimą, modernizavimą ir priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą technologiškai neutraliu būdu. Taigi, ji pabrėžė, kad ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas tradicinėms pramonės šakoms, visų pirma automobilių, laivybos ir aviacijos pramonės šakoms, taip pat energijai imlioms pramonės šakoms, pavyzdžiui, plieno ir metalų, cheminių medžiagų, cemento, stiklo ir keramikos, plaušienos ir popieriaus pramonei, kad jos išliktų atsparios ir konkurencingos pasaulinėje rinkoje ir daug iššūkių keliančioje geopolitinėje aplinkoje. Tuo atžvilgiu ji palankiai įvertino Komisijos neseniai pateiktą pasiūlymą apsaugoti Europos plieno sektorių nuo nesąžiningo pasaulinių perteklinių pajėgumų poveikio. Ji taip pat palankiai įvertino Komisijos ketinimą atlikti peržiūrą, numatytą Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2019/631 ([6]), ir ragino skubiai pateikti šį pasiūlymą, atsižvelgiant į technologinį neutralumą ir Europos kilmės prekių ir paslaugų dalį. Atsižvelgdama į tai, Europos Vadovų Taryba palankiai įvertino 2025 m. spalio 20 d. Komisijos Pirmininkės laišką dėl klimato ir konkurencingumo;

(8) švarios pramonės kurse taip pat daug dėmesio skiriama geresnėms galimybėms gauti viešąjį ir privatųjį finansavimą, energetinį saugumą užtikrinančiai integruotai ir tarpusavyje susietai Sąjungos energijos rinkai, žiedinės ekonomikos skatinimui, vienodoms sąlygoms visame pasaulyje, be kita ko, veiksmingai įgyvendinant pasienio anglies dioksido korekcinį mechanizmą ([7]) ir į jį įtraukiant galutinės grandies prekes, nustatant kovos su apėjimu priemones ir veiksmus, kuriais būtų siekiama spręsti eksporto anglies dioksido nutekėjimo problemą, ir aiškias palankias sąlygas, pavyzdžiui, supaprastintą leidimų išdavimą ir švarių technologijų diegimą bei plėtrą, kad būtų sustiprintas Sąjungos konkurencinis pranašumas ir pramonės konkurencingumas, taip pat inovacijos Sąjungoje, turint omenyje daug iššūkių keliančią geopolitinę aplinką;

(9) atsižvelgiant į 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslą, iki 2040 m. turėtų būti sumažintas išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis ir padidintas absorbuojamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, siekiant užtikrinti, kad visos ekonomikos mastu grynasis išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, t. y. atėmus absorbentais pašalintą kiekį likęs išmetamas kiekis, iki 2040 m. būtų sumažintas 90 %, palyginti su 1990 m. lygiu;

(10) pirmenybė turėtų būti teikiama Europoje išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimui, jį papildant didesniu absorbuojamu kiekiu, be kita ko, taikant gamtinius ir technologinius sprendimus. Rengiant politikos priemonių rinkinį laikotarpiui po 2030 m., deramą dėmesį reikėtų skirti bendro išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimui, o ne gamtiniam ir technologiniam absorbavimui. Gamtinis absorbavimas pasižymi savybėmis, į kurias reikėtų atsižvelgti, pavyzdžiui, miško amžiaus struktūra, organinių dirvožemių proporcija, natūraliu kintamumu, ir neaiškumais, susijusiais su klimato kaitos poveikiu, natūraliais trikdžiais ir metodikos pakeitimais. Gamtinis ir pramoninis absorbavimas artimiausiais dešimtmečiais atliks vis svarbesnį vaidmenį Sąjungos ekonomikoje, nes išmetamas ir absorbuojamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis turės būti subalansuotas ne vėliau kaip 2050 m., o po to išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis turės būti neigiamas. Paskatos bus kuriamos 2026 m. atliekant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB ([8]) peržiūrą; pagal ją Komisija planuoja numatyti, kad į šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą Sąjungoje (toliau – ES ATLPS) būtų įtrauktas ES viduje vykdomas ilgalaikis anglies dioksido absorbavimas siekiant atsverti liekamąjį sunkiai sumažinamą išmetamųjų teršalų kiekį. Žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės sektoriui tenka itin svarbus vaidmuo tvarioje ir žiedinėje bioekonomikoje ir jis gali duoti ilgalaikės naudos klimatui ir aplinkai, prisidėdamas prie Sąjungos ekonomikos perėjimo prie švarios energijos ir padėdamas mažinti priklausomybę, nes pakeičiamos iškastinės medžiagos;

(11) nors kai kurios įgalinančios politikos priemonės jau įgyvendintos ir jų poveikis jau matomas, to dar negalima pasakyti apie jas visas. Komisija turėtų toliau stiprinti iniciatyvas, susijusias su įgalinančia sistema, ir siekti spartinti jų priėmimą, kad būtų užtikrintos sąlygos Europos pramonei ir piliečiams remti visos pertvarkos metu, visapusiškai laikantis Sąjungos teisės;

([6]) 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/631, kuriuo nustatomos naujų lengvųjų automobilių ir naujų lengvųjų komercinių transporto priemonių išmetamo CO_2 normos, ir kuriuo panaikinami reglamentai (EB) Nr. 443/2009 ir (ES) Nr. 510/2011, (OL L 111, 2019 4 25, p. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/631/oj).

([7]) 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/956, kuriuo nustatomas pasienio anglies dioksido korekcinis mechanizmas, (OL L 130, 2023 5 16, p. 52, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/956/oj).

([8]) 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB, (OL L 275, 2003 10 25, p. 32, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj).

(12) Sąjunga yra nustačiusi reglamentavimo sistemą, skirtą 2030 m. klimato politikos tikslui pasiekti. Teisės aktus, kuriais tas tikslas įgyvendinamas, be kita ko, sudaro Direktyva 2003/87/EB, kuria nustatoma ES ATLPS, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/842 ([9]), kuriuo buvo nustatyti nacionaliniai išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo iki 2030 m. tikslai, ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/841 ([10]), kuriame nustatyti grynieji anglies dioksido absorbavimo tikslai žemės naudojimo sektoriuje. Siekiant užtikrinti sklandų perėjimą prie pastatams, kelių transportui ir papildomiems sektoriams taikomos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos, nustatytos Direktyvos 2003/87/EB IVa skyriuje, (toliau – ATLPS 2), apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos veikimas tuose sektoriuose turėtų būti atidedamas vieniems metams ir turėtų būti taikomos Direktyvos 2003/87/EB 30k straipsnio 2 dalies a–e punktuose nustatytos taisyklės. Komisija turėtų įvertinti, kaip reikėtų iš dalies pakeisti atitinkamus Sąjungos teisės aktus, kad būtų pasiektas 2040 m. klimato politikos tikslas, taip pat atsižvelgiant į mažėjančią natūralaus absorbento gebą. Rengdama laikotarpio po 2030 m. sistemą, Komisija turėtų parengti išsamius poveikio vertinimus, atsižvelgdama į savo atliekamą integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų analizę, geopolitinę aplinką, įskaitant poreikį užtikrinti Sąjungos ir jos valstybių narių pajėgumą greitai padidinti ir sustiprinti savo gynybinius pajėgumus, šalindama galimas kliūtis ir kartu išlaikydama paskatas mažinti pramonės priklausomybę nuo iškastinio kuro, poveikį konkurencingumui, MVĮ ir energijai imlioms pramonės šakoms ir poveikį energijos sąnaudoms ir investicijų poreikiams visose valstybėse narėse, ir apsvarstyti galimybę imtis reikiamų priemonių, įskaitant, atitinkamai, pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų;

(13) kad būtų lengviau įgyvendinti 2040 m. klimato politikos tikslą, tuose pasiūlymuose dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų turėtų būti tinkamai atspindėti tam tikri elementai, įskaitant: tinkamą Paryžiaus susitarimo 6 straipsnyje numatytų aukštos kokybės tarptautinių kreditų indėlį 2036–2040 m. siekiant klimato tikslo 2040 m. taip, kad jis būtų tiek plataus užmojo, tiek ekonomiškai efektyvus ir atitiktų Paryžiaus susitarimo apskaitos taisykles, ir numatyti bandomąjį laikotarpį kokybiškai ir itin patikimai tarptautinių kreditų rinkai inicijuoti 2031–2035 m.; tai, koks vaidmuo ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje (ES ATLPS) turėtų tekti ES viduje vykdomam ilgalaikiam anglies dioksido absorbavimui (pavyzdžiui, biogeninio CO_2 surinkimui ir saugojimui (BioCCS) ir tiesioginiam anglies dioksido surinkimui iš oro bei saugojimui (DACCS), kartu užtikrinant ES ATLPS aplinkosauginį naudingumą, įskaitant galimybę tinkamai saugoti CO_2 už Sąjungos ribų, jei yra sudaryti tarptautiniai susitarimai, ir numatant sąlygas, lygiavertes Sąjungos teisėje nustatytoms sąlygoms; taip pat didesnį bei prieinamą lankstumą tarp sektorių ir priemonių ir pačiuose sektoriuose ir priemonėse, kad būtų remiamas ekonomiškai efektyvus požiūris, kurio laikantis, pavyzdžiui, valstybių narių pasiekimais viename sektoriuje būtų galima ekonomiškai efektyviai subalansuoti spragas kituose sektoriuose, kartu užtikrinant, kad kiekvienas sektorius prisidėtų prie pastangų, ir užtikrinant, kad galimi trūkumai viename sektoriuje nebūtų šalinami kitų ekonomikos sektorių sąskaita, nedarant poveikio kiekvienos valstybės narės galimybei pasinaudoti lankstumo priemonėmis. Imdamasi tarptautinių kreditų naudojimui skirtų veiksmų Komisija turėtų atsižvelgti į poreikį užtikrinti vienodas sąlygas visose valstybėse narėse ir galimybę remti strategines Sąjungos partnerystes, paisant Sąjungos interesų. Ateityje atliekant Direktyvos 2003/87/EB peržiūrą dabartinė ES ATLPS trajektorija turėtų būti patikslinta, kad į sutartą 2040 m. tikslą būtų atsižvelgta taip, kad po 2039 m. būtų leidžiamas ribotas išmetamųjų teršalų kiekis. Komisija turėtų laiku apsvarstyti lėtesnio nemokamų apyvartinių taršos leidimų laipsniško atsisakymo scenarijų nuo 2028 m., kad būtų remiamas priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas, investicijos ir užimtumas Sąjungoje, pasitelkiant pramonės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo banką ir atliekant rinkos stabilumo rezervo ([11]), peržiūrą, kartu kuo labiau sumažinant anglies dioksido nutekėjimo riziką. Siekiant įvertinti socialinį ir ekonominį poveikį bei poveikį aplinkai, laikotarpio po 2030 m. sistema turėtų būti grindžiama patikimais poveikio vertinimais. Laikotarpio po 2030 m. sistema taip pat turėtų būti skatinama konvergencija, kartu atsižvelgiant į teisingumą ir valstybių narių nacionalines aplinkybes ir ypatumus, be kita ko, salų, valstybių narių, kurios yra salos, ir atokiausių regionų aplinkybes ir ypatumus;

(14) kadangi šio reglamento tikslo, t. y. nustatyti Sąjungos tarpinį 2040 m. klimato politikos tikslą, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl tikslo masto arba poveikio jo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo, Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;

(15) todėl Reglamentas (ES) 2021/1119 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,

([9]) 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/842, kuriuo, prisidedant prie klimato politikos veiksmų, kad būtų vykdomi įsipareigojimai pagal Paryžiaus susitarimą, valstybėms narėms nustatomi įpareigojimai 2021–2030 m. laikotarpiu sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų metinį kiekį ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013, (OL L 156, 2018 6 19, p. 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/842/oj).

([10]) 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/841 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų ir absorbuojamų dėl žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės, kiekio įtraukimo į 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 ir Sprendimas Nr. 529/2013/ES, (OL L 156, 2018 6 19, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/841/oj).

([11]) 2015 m. spalio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2015/1814 dėl Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos rinkos stabilumo rezervo sukūrimo ir veikimo bei kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB (OL L 264, 2015 10 9, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/1814/oj).

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamento (ES) 2021/1119 daliniai pakeitimai

Reglamentas (ES) 2021/1119 iš dalies keičiamas taip:

1) 1 straipsnio antra pastraipa papildoma šiuo sakiniu:

„Šiame reglamente taip pat nustatomas privalomas 2040 m. Sąjungos tikslas.“;

2) 4 straipsnio 3, 4 ir 5 dalys pakeičiamos taip:

„3. Kad būtų pasiektas 2 straipsnio 1 dalyje nustatytas poveikio klimatui neutralumo tikslas, privalomas Sąjungos 2040 m. klimato politikos tikslas yra iki 2040 m. grynąjį išmetamą ŠESD kiekį (išmetamą kiekį, likusį atėmus absorbuotą kiekį) Sąjungos viduje sumažinti bent 90 %, palyginti su 1990 m. lygiu.

4. Rengdamasi laikotarpiui po 2030 m., Komisija peržiūri atitinkamus Sąjungos teisės aktus, kad būtų sudarytos sąlygos įgyvendinti šio straipsnio 3 dalyje nustatytą tikslą ir 2 straipsnio 1 dalyje nustatytą poveikio klimatui neutralumo tikslą, ir apsvarsto galimybę atitinkamai pagal Sutartis imtis būtinų priemonių, pagrįstų išsamiu poveikio vertinimu.

Komisija toliau stiprina iniciatyvas, susijusias su įgalinančia sistema, ir siekia paspartinti jų priėmimą ir įgyvendinimą, siekdama užtikrinti, kad būtų sudarytos sąlygos remti paveiktus juridinius ir fizinius asmenis, pavyzdžiui, Europos pramonę ir piliečius, per visą pertvarkos laikotarpį, siekiant šio straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatytų tikslų, 2 straipsnio 1 dalyje nustatyto klimato neutralumo tikslo ir siekiant pereiti prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos.

5. Atlikdama 4 dalies pirmoje pastraipoje nurodytą peržiūrą, kuria siekiama palengvinti 3 dalyje nustatyto tikslo įgyvendinimą, Komisija užtikrina, kad pasiūlymuose dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų būtų tinkamai atspindėti šie elementai:

a) nuo 2036 m. pakankamas Paryžiaus susitarimo 6 straipsnyje numatytų aukštos kokybės tarptautinių kreditų indėlis į 2040 m. klimato politikos tikslo įgyvendinimą – iki 5 % 1990 m. Sąjungos grynojo išmetamųjų teršalų kiekio, atitinkančio tikslą iki 2040 m. 85 % sumažinti grynąjį Sąjungoje išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, palyginti su 1990 m. lygiu – tokiu būdu, kuris būtų tiek plataus užmojo, tiek ekonomiškai efektyvus, padedant Sąjungai ir trečiosioms valstybėms laikytis grynojo išmetamo ŠESD kiekio mažinimo trajektorijų, suderinamų su Paryžiaus susitarimo tikslu vidutinės pasaulio temperatūros kilimą sustabdyti gerokai anksčiau, nei ji pakils 2 °C, ir dėti pastangas, kad ji pakiltų ne daugiau kaip 1,5 °C nuo ikipramoninio laikotarpio lygio, užtikrinant šių kreditų aplinkosauginį naudingumą ir kartu skatinant Sąjungos technologinę lyderystę; gali būti apsvarstyta galimybė 2031–2035 m. laikotarpiu numatyti bandomąjį laikotarpį aukštos kokybės ir itin patikimai tarptautinių kreditų rinkai inicijuoti; visų tokių kreditų kilmė, kokybės kriterijai ir kitos su jų įsigijimu bei naudojimu susijusios sąlygos reglamentuojami Sąjungos teisėje, siekiant užtikrinti, kad jie būtų grindžiami patikima ir pokyčius skatinančia veikla šalyse partnerėse, kad būtų pasiekti klimato srities tikslai ir vykdoma politika, suderinama su Paryžiaus susitarime nustatytu ilgalaikiu temperatūros tikslu, ir kad jiems būtų taikomos tvirtos apsaugos priemonės, kuriomis, be kita ko, užtikrinamas vientisumas, išvengiama dvigubos apskaitos, užtikrinamas papildomumas, pastovumas, skaidrus valdymas, griežti stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo metodai, taip pat ekonominė, socialinė ir aplinkosauginė papildoma nauda bei žmogaus teisių apsaugos priemonės, ir dideli užmojai dėl prisitaikymui prie klimato kaitos skiriamos pajamų dalies ir poveikio švelninimo naudos dalijimosi su atitinkamomis valstybėmis; nustatydama kokybės kriterijus, Komisija apsvarsto galimybę, kai tikslinga, papildyti kriterijus pagal Paryžiaus susitarimo 6 straipsnio 4 dalį, kad būtų užtikrintas tų apsaugos priemonių laikymasis ir aukščiausia tarptautinių kreditų kokybė, visų pirma kiek jie susiję su pastovumu ir žmogaus teisėmis;

b) Sąjungos viduje vykdomo nuolatinio anglies dioksido absorbavimo vaidmuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB (*) nustatytą Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą (ES ATLPS), kuriuo siekiama kompensuoti liekamąjį sunkiai sumažinamą išmetamųjų teršalų kiekį;

c) didesnis lankstumas tarp sektorių ir priemonių bei pačiuose sektoriuose ir priemonėse, kad tikslų būtų padedama siekti paprastu ir ekonomiškai efektyviu būdu;

d) tai, kaip anglies dioksido absorbavimas realiai prisideda prie bendrų pastangų sumažinti išmetamą teršalų kiekį, kartu atsižvelgiant į neapibrėžtumą, susijusį su gamtiniu absorbavimu, ir užtikrinant, kad galimi trūkumai nebūtų šalinami kitų ekonomikos sektorių sąskaita, nedarant poveikio valstybių narių galimybei naudoti gamtinio absorbavimo perteklių kituose sektoriuose išmetamų teršalų kiekiui kompensuoti;

e) poreikis atitinkamai išlaikyti, valdyti ir didinti natūralius absorbentus ilguoju laikotarpiu ir saugoti bei atkurti biologinę įvairovę, skatinti tvarią ir žiedinę bioekonomiką, taip pat atsižvelgti į miškų amžiaus struktūros skirtumus, natūralų kintamumą ir neapibrėžtumą, visų pirma susijusius su klimato kaitos ir natūralių trikdžių žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės sektoriuje padariniais;

f) valstybių narių laikotarpio po 2030 m. tikslai ir pastangos turėtų atspindėti išlaidų efektyvumą ir solidarumą, atsižvelgiant į skirtingas nacionalines aplinkybes ir ypatumus, be kita ko, salų ir atokiausių regionų aplinkybes ir ypatumus;

g) geriausi turimi ir naujausi moksliniai įrodymai, įskaitant naujausias IPCC ir patariamosios tarybos ataskaitas;

h) socialinis ir ekonominis poveikis bei poveikis aplinkai visose valstybėse narėse, be kita ko, kiek jis susijęs su Europos pramonės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo ir konkurencingumo tikslais;

i) neveikimo kaina ir veiksmų nauda vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiais;

j) poreikis užtikrinti ir remti sąžiningą bei teisingą, pragmatinę, ekonomiškai efektyvią ir socialiniu požiūriu subalansuotą pertvarką visiems, atsižvelgiant į skirtingas nacionalines aplinkybes ir ypatingą dėmesį skiriant poveikiui vartotojų kainoms ir energijos nepritekliui bei transporto nepritekliui, taip pat regionams ir sektoriams, įskaitant jų investicinius pajėgumus, mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ), ūkininkams ir pažeidžiamiems namų ūkiams, patiriantiems perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos poveikį;

k) administracinės naštos supaprastinimas ir mažinimas, technologinis neutralumas, išlaidų efektyvumas, ekonominis efektyvumas ir ekonominis saugumas;

l) klimato politikos veiksmai kaip investicijų, inovacijų ir didesnio konkurencingumo varomoji jėga;

m) poreikis stiprinti Sąjungos ekonomikos atsparumą ir pasaulinį konkurencingumą ir mažinti anglies dioksido nutekėjimo riziką, visų pirma MVĮ ir pramonės sektorių, kuriems anglies dioksido nutekėjimas gresia labiausiai, atveju, be kita ko, kiek tai susiję su eksportu, kad būtų užtikrinta sąžininga konkurencija;

n) geriausios turimos ekonomiškai efektyvios, saugios ir masto didinimo potencialą turinčios technologijos;

o) energijos prieinamumas ir įperkamumas, tiekimo saugumas, energetinis saugumas ir energijos vartojimo efektyvumas, įskaitant principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“, taip pat elektros tinklų bei jungčių stiprinimas, siekiant sukurti tikrą energetikos sąjungą ir didinti Sąjungoje pagaminamos energijos dalį;

p) netaršių, mažo anglies dioksido pėdsako degalų ir degalų iš atsinaujinančių išteklių vaidmuo mažinant transporto priklausomybę nuo iškastinio kuro, įskaitant kelių transportą po 2030 m., ir konkrečios priemonės, skirtos padėti sunkiųjų transporto priemonių gamintojams pasiekti jiems nustatytus tikslus, atsižvelgiant į Europos kilmės prekių ir paslaugų dalį;

q) sąžiningumas ir solidarumas tarp valstybių narių ir jų viduje;

r) poreikis užtikrinti aplinkosauginį veiksmingumą ir pažangą bėgant laikui, kartu taip pat išsaugant socialinę sanglaudą ir užtikrinant apsirūpinimo maistu saugumą bei teisingą pertvarką;

s) investicijų poreikiai ir galimybės, įskaitant galimybę gauti viešąjį ir privatųjį finansavimą, taip pat parama inovacijoms ir prieiga prie novatoriškų technologijų visose valstybėse narėse, išlaikant geografinę pusiausvyrą;

t) tarptautiniai pokyčiai ir pastangos, dedamos siekiant ilgalaikių Paryžiaus susitarimo tikslų ir galutinio Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos (UNFCCC) tikslo, taip pat Sąjungos parama jos partneriams sprendžiant su klimato kaita ir jos poveikiu susijusius klausimus.

(*) 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB, (OL L 275, 2003 10 25, p. 32, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj).“;

3) 4 straipsnis papildomas šia dalimi:

„8. Nuo 2027 m. kovo 6 d. ir vėliau kas dvejus metus Komisija vertina šiame reglamente nustatytų tarpinių tikslų ir priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo trajektorijų įgyvendinimą ir teikia ataskaitą, atsižvelgdama į naujausius mokslinius įrodymus, technologinę pažangą ir Sąjungos konkurencingumui pasaulyje kylančius kintančius iššūkius bei galimybes. Kai tikslinga, kartu su tuo vertinimu gali būti pateikiami pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų.“;

4) 11 straipsnio pirma pastraipa papildoma šiais punktais:

„c) Europos pramonės visose valstybėse narėse, visų pirma energijai imlių pramonės šakų ir MVĮ, pasauliniam konkurencingumui kylančius kintančius iššūkius ir galimybes;

d) energijos kainų raidą ir jos poveikį Europos pramonei bei namų ūkiams;

e) socialinį ir ekonominį poveikį, įskaitant poveikį užimtumui;

f) technologinę pažangą ir novatoriškų technologijų diegimą visose valstybėse narėse ir sektoriuose;

g) grynojo Sąjungos lygiu absorbuoto kiekio įvertį, palyginti su šio reglamento tikslais. Jei Komisija nustato, kad apskaičiuotas grynojo gamtinio absorbavimo lygis 2040 m. reikšmingai skiriasi nuo to lygio, kurio reikėtų 2040 m. tarpiniam tikslui pasiekti, be kita ko, kai tai susiję su natūraliais trikdžiais, Komisija, kai tinkama, pasiūlo Sąjungos lygmens priemones, įskaitant, jei reikia, 2040 m. tarpinio tikslo koregavimą, atitinkantį galimus trūkumus ir neviršijantį jų ribų, ir užtikrina, kad galimi trūkumai nebūtų šalinami kitų ekonomikos sektorių sąskaita;

h) pažangą siekiant šiame reglamente nustatytų tarpinių tikslų;

i) galimybę valstybėms narėms lanksčiai naudoti aukštos kokybės tarptautinius kreditus, kad būtų galima įgyvendinti iki 5 % laikotarpio po 2030 m. tikslų ir pastangų.“;

5) 11 straipsnio antra pastraipa pakeičiama taip:

„Kai tinkama, kartu su Komisijos ataskaita turi būti pateikiami pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų siekiant iš dalies pakeisti šį reglamentą, įskaitant tarpinį 2040 m. tikslą, ir papildomos priemonės, kuriomis būtų stiprinamos iniciatyvos, susijusios su įgalinančia sistema, kuria remiamas tolesnis veiksmingas šio reglamento įgyvendinimas, laikantis 4 straipsnio 5 dalies ir užtikrinant Sąjungos konkurencingumą, klestėjimą ir socialinę sanglaudą.“

2 straipsnis

Pastatams, kelių transportui ir papildomiems sektoriams taikomos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos taikymo atidėjimas

Direktyvos 2003/87/EB IVa skyriuje nustatytos pastatams, kelių transportui ir papildomiems sektoriams taikomos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos taikymas atidedamas iki 2028 m. Taikomos Direktyvos 2003/87/EB 30k straipsnio 2 dalies a–e punktuose nustatytos taisyklės. Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 8b dalies nuostatos taikomos ir 2026 m.

3 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2026 m. kovo 11 d.

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkė	*Pirmininkė*
R. METSOLA	M. RAOUNA